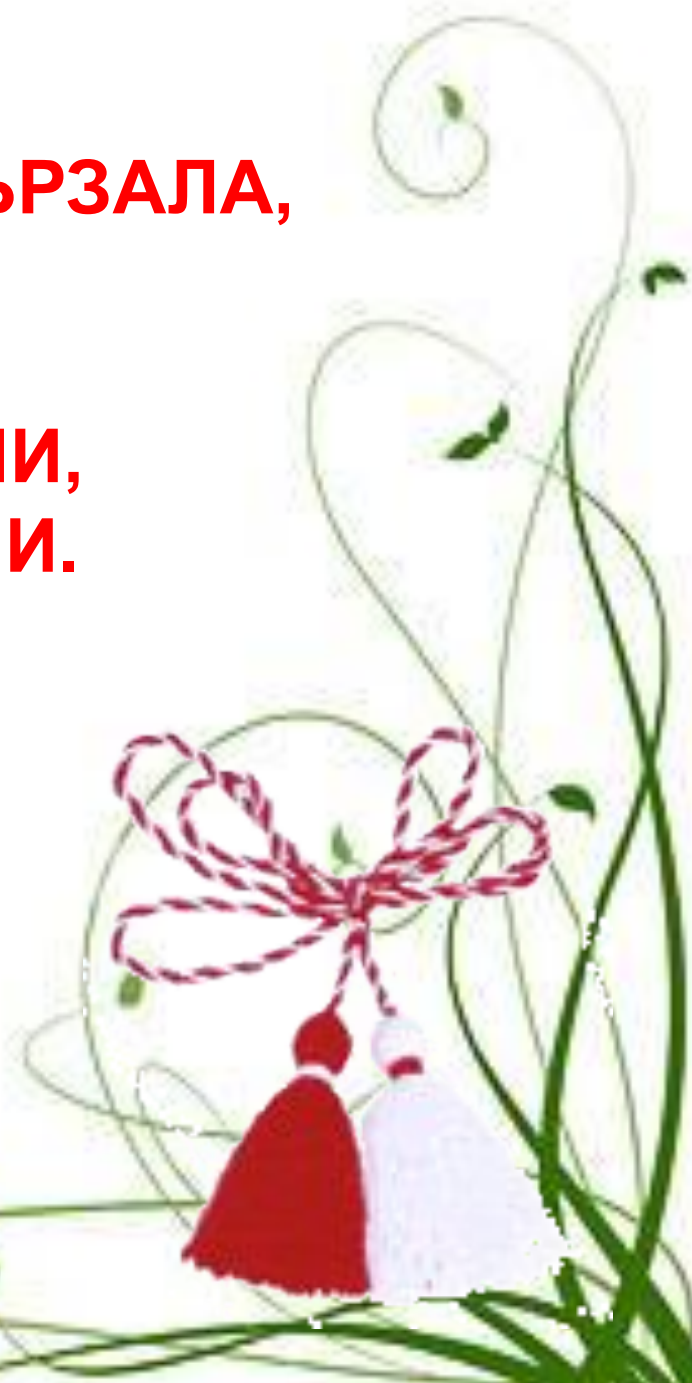

ЧЕСТИТ ПЪРВИ МАРТ!

**АНЕЛИЯ ПЕНЕВА
ОУ "БАЧО КИРО"
ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

**БАБА МАРТА БЪРЗАЛА,
МАРТЕНИЧКИ
ВЪРЗАЛА:
МОРАВИ, ЗЕЛЕНИ,
БЕЛИ И ЧЕРВЕНИ.**

ПЪРВОМ НА ГОРАТА – ДА ЛИСТЯТ ЛИСТАТА.

**И ДА ДОЙДАТ ВСИЧКИТЕ: ЩЪРКЕЛИТЕ, ПТИЧКИТЕ,
ПЪРВИЯТ ПЕВЕЦ, КОСЪТ ХУБАВЕЦ.**

ПОСЛЕ НА ГРАДИНИТЕ – ДА ЦЪФТЯТ ГЕРГИНИТЕ

И ЛАТИНКИ АЛЕНИ,И БОЖУРИ ШАРЕНИ.

ЯБЪЛКИ ДА ЗРЕЯТ, КРУШИ ДА ЖЪЛТЕЯТ.

А ПЪК НА ДЕЧИЦАТА
ВЪРЗА НА РЪЧИЦАТА
МАРТЕНИЧКИ ЧУДНИ

СЪС РЕСНИ
ЧЕРВЕНИ,
ДА СА РАНОБУДНИ,
ДА РАСТАТ
ЗАСМЕНИ.

ЛЕГЕНДАТА

Преди много, много години, от далечните Тибетски планини хан Исперих напуснал родния дом и тръгнал да дири плодородна земя за народа си прабългарски. Минал той много планини и реки, докато най-накрая спрял в земите на славяните, които го посрещнали радушно.

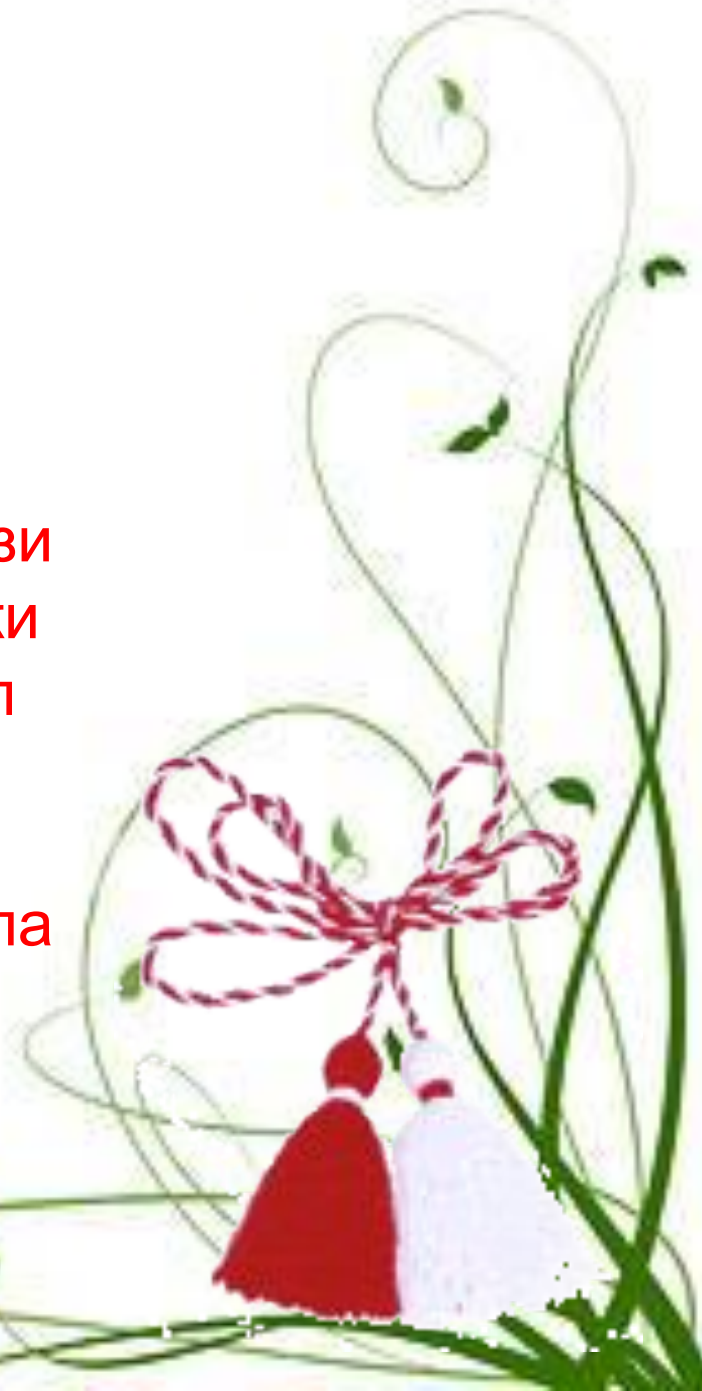

Славянки с бели дрехи му носели бокали с напитки, а трапезите били отрупани с ястия - плодовете на тая благословена земя. Но на хана не му било весело, че тъгувал за своите близки - за майка си и сестра си Калинка.

Седнал топ на брега на
голямата река и бисерни сълзи
покапали по загорелите мъжки
бузи, а взорът му се отправил
молитвено към слънцето и
боговете. и станало чудо. На
рамото му кацнала бързокрила
лястовичка.

На нея Исперих разказал
болката си. Лястовичката
отлетяла към земите, откъдето
дошли българите, и разказала с
човешки глас на Калинка, че
брат ѝ има ново царство, че
тъгува за нея и праща много
здраве.

Зарадвала се Калинка и решила да прати хабер на своя братец. Свила китка от Зеленило, усукала я с бял вълнен конец и възелчета за поздрав сторила - както българите словото пазели, та я пратила по лястовичката. Като мълния се понесло птичето и скоро кацнало на испериховото рамо.

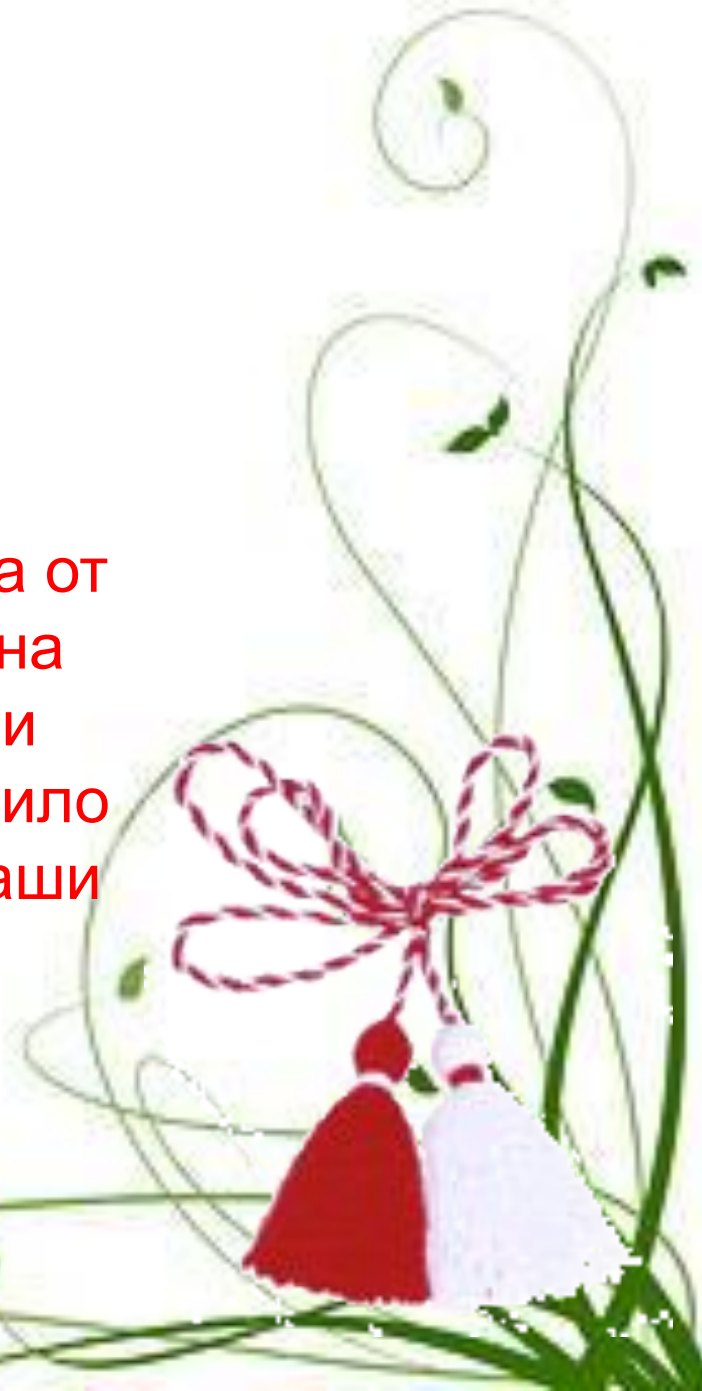

Но от дългия път крилцето му се протрило и алена кръв обагрила вълната. Ханът радостен взел китката, разчел по възелчетата сестринския поздрав, накитил гърдите си с китката и мартеницата грейнала.

Оттогава Исперих побелил на народа си: всеки да върже китка от пресукан бял и червен конец и на този ден да се кичи - за здраве и небесен благослов. Туй се случило на първи март и останало до наши дни.

ТРАДИЦИЈАТА

На първи март сутринта във всеки дом се пали огън на двора, с много дим. А после всички прескачат до три пъти огъня, с лице към изгряващото слънце, За да се очистят от зли сили и да се предпазят от болести.

Стопанката изнася червени дрехи и тъкани, които мята по клоните на дръвчетата пред дома и по стобора.

Чак тогава окичва децата и животните с изработените отнапред мартеници от вълнена или памучна прежда.

В традиционните български мартеници са вплетени парички, скилидки сух чесън, синци, мъниста, железни халки, косми от конска опашка, черупки от охлюви и др.

Затова мартеницата се смята за амулет, който предпазва от зли сили.

Децата носят мартениците на дясната ръка, шията или гърдите, а момите и младите невести - на шията или вплетени в косите.

Мартеници завързват на младите животни за здраве и на плодните дръвче-та за повече берекет.

Хората носят мартеница, докато видят щъркел. После я връзват на плодно дръвче, изричат едно желание и вярват, че то непременно ще се сбъдне.

Народното чувство за красота, което създава оригинално творчество, се проявява по-късно. Обикновено направени от вълна, мартениците са във вид на парички, топчета, пискюли, пулчета и "съсьнки" (гроздчета). Неповторимо български са кукличките "Пижо и Пенда".

Червеният цвят в бита на народа ни е средство за предпазване от болести. Да си припомним, че на младите булки и на малките деца са връзвали пресукаан червен конец на китката.

Бялата вълна в мартеницата предвещава дълъг живот, а червената — здраве и сила, толкова необходима на всички в края на зимния сезон, когато жизнените сили и хранителни запаси са на изчерпване.

**"Мартеница пращам надалече
нишка от живота във дома,
бяла като вишната на двора
и червена – сила на кръвта."**

**Да те топли даже и далече,
да те връща нощем у дома,
за да имаш сили във крилете
като следваш своята мечта."**

**"Да ти дава дързост във живота,
че си струва още да вървиш
и където и да си... далече –
носиш нишката на своя род."**

